

Осип Мандельштам «Славетної я не побачу “Федри”...» (оригінал і переклад)

Осип Мандельштам
«Я не увижу знаменитой “Федры”...»

Я не увижу знаменитой “Федры”
В старинном многоярусном театре,
С прокопченной высокой галереи,
При свете оплывающих свечей.
И, равнодушен к суете актеров,
Сбирающих рукоплесканий жатву,
Я не услышу, обращенный к рампе,
Двойною рифмой оперенный стих:
– Как эти покрывала мне постылы...

Театр Расина! Мощная завеса
Нас отделяет от другого мира;
Глубокими морщинами волнуя,
Меж ним и нами занавес лежит.
падают с плеч классические шали,
Расплавленный страданьем крепнет голос.
И достигает скорбного закала
Негодованием раскаленный слог...
Я опоздал на празднество Расина...
Вновь шелестят истлевшие афиши,
И слабо пахнет апельсиновой коркой,

Осип Мандельштам
«Славетної я не побачу “Федри”...»

Славетної я не побачу “Федри”
В багатояруснім старім театрі
Із височин півтемних галереї,
При вогниках недогарків свічок;
Байдужий до квапливості акторів,
Які збирають оплесків ужинок,
Я не почую звернений до рампи
Оперений в подвійну риму вірш:
– О, як наскучили оті заслони...

Театр Расіна! Громіздка завіса
Від іншого нас віддаляє світу;
Бентежачи глибокими брижами,
Між нами й ним запона пролягла.
Спадають із плечей класичні шалі,
Розтоплений стражданням, кріпне голос.
І з ним скорботного доходять гарту
Обуренням розпечені слова...
Я на Расінове спізнився свято...
Та знов афіші шурхотять зотлілі
І лине пах шкоринки помаранча

И, словно из столетней летаргии,
Очнувшийся сосед мне говорит:
— Измученный безумством Мельпомены,
Я в этой жизни жажду только мира;
Уйдем, покуда зрители-шакалы
На растерзанье Музы не пришли!

Когда бы грек увидел наши игры... ¹
1915

І, мовби по столітній летаргії
Прокинувшись, говорить мій сусід:
– Намучившись безумством Мельпомени,
Я тільки спокою в житті бажаю;
Ходімо, поки глядачі-шакали
На розтерзання Музи не прийшли ² !

Коли б то грек побачив наші ігри...

Переклад з російської Максима Стріхи

¹ Аудиопрезентація: <https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=Byf9CtZUomA>

² Пор. асоціативно з сюжетною ситуацією оповідання Хуліо Котасара “Менади”.